

Civilní exekuce - quo vadis?

eFocus

Stejně jako jiné oblasti práva obecně a civilního procesu zvláště jsou i civilní exekuce častým objektem legislativních změn. Mnohokrát, na nejrůznějších fórech, mnohými řečníky a z nejrůznějších pohledů byl takový přístup kritizován.

Poslední zamýšlené novelizace mají různý původ (některé vzešly z legislativních pracovišť vládních, resp. justičních, jiné se pak zrodily z iniciativy zákonodárců samých, t. č. jde o tři návrhy v různém stádiu legislativního procesu). Co je jim společné je jistě ten nejlepší úmysl napravit věci nefungující, a přitom mají společného paradoxně málo. Především je nespojuje jasná konečná představa o podobě tak závažné věci, kterým systém vymáhání práv je. Taková celková konečná podoba musí mít jasnou koncepci, musí vycházet ze zásad, které vymáhání práv tradičně ovlivňují (mezi jinými jsou to přiměřenost výkonu rozhodnutí, zásady střetu pohledávek, zásady střetu exekuce civilní s exekucí daňovou či správní a mnohé další a musí respektovat hmotněprávní právní úpravu - např. společného jmění manželů). Zásah do systému vymáhání práv (soudního výkonu rozhodnutí a exekuce) musí vycházet z důkladné analýzy stavu a přitom současně musí být dostatečně předvídatý k možnému budoucímu vývoji. Že je to úkol nelehký, je nasnadě. Oč snadnější je vybrat dílčí problém a ten řešit bez ohledu na jeho hlubší kořeny v celém systému a jeho vliv na efektivitu celého systému.

A tak se například brzy patrně změní dosavadní výčet movitých věcí nepostižitelných při soudním výkonu rozhodnutí a při exekuci. Soudy (resp. soudní exekutoři - po návrhu na vyškrtnutí věci ze soupisu, resp. po návrhu povinného na zastavení výkonu rozhodnutí) budou řešit co má a co nemá charakter hračky. Patrně to odráží skutečnost, že děti se dnes již stávají dlužníky ve velmi raném věku ... Což nemá být prodej movitých věcí způsobem naprosto výjimečným, k němuž má exekutor v exekuci sahat jen jako k prostředku krajnímu, když všechny ostatní selhávají? Jde nepochybně o způsob nejvíce zasahující do těch nejintimnějších sfér dlužníka, kterým nepochybně je jeho obydlí. Máme rovněž z nedávné minulosti dostatek zkušeností o nákladnosti a výtěžnosti tohoto způsobu výkonu rozhodnutí a rovněž i s dramatickostí jeho průběhu.

Dalším příkladem může být snaha chránit manžela povinného. Na čí úkor může jediné taková ochrana být? Odpověď je nasnadě - může to být jediné na úkor věřitele. A tak logicky soudní exekutoři namítají, že při silnější ochraně manžela povinného (např. ochranou peněz na účtu povinného) budou častěji sahat právě k prodeji movitých věcí (manžel povinného by však měl mít nově možnost podat návrh na zastavení, resp. částečné zastavení výkonu rozhodnutí v případě, že postihuje jeho majetek ve větším, než přípustném rozsahu a jistě to i bez naděje na úspěch udělá).

Další novelizace zase odděleně řeší tolik diskutovanou místní příslušnost exekutorských úřadů pro jednotlivé exekuce.

Tři novely upravující na první pohled dílčí, avšak latentně koncepční a zásadní, změny jednoho z druhů civilního procesu pravděpodobně nabydou účinnosti v rozmezí několika měsíců. Formulace přechodných ustanovení není za tohoto stavu věc jednoduchá a o nárocích, které to přináší na ty, kteří následně musí tyto změny aplikovat a interpretovat ani nemluvě.

Skoro by se zdálo, že jsme v bludném kruhu, ve stavu, z nějž není cesty ven. Respektujme právo

zákonodárce volit řešení, které pokládá za správné, či minimálně za lepší než je stávající. Jenže. Stejně tak ale platí, že právní řád je tradičně spojován s hodnotou stability a právní jistoty. Další důvod proč seriózně a důkladně zanalyzovat stav v oblasti exekucí po téměř 15. letech účinnosti exekučního řádu a namísto jednotlivostí řešit celý systém. A další důvod pro vážné úvahy o rekonstrukci celého civilního procesu.

Doc. JUDr. Alena Macková, Ph.D.,
Katedra občanského práva, PF UK Praha
členka mezinárodní asociace procesního práva

Názor byl publikován v rámci vydání EPRAVO.CZ Digital - červen 2015.

EPRAVO.CZ Digital si můžete stáhnout ZDARMA na App Store a Google Play, a to přímo z Vašeho tabletu či chytrého telefonu. Pokud máte již aplikaci staženou, postačí si stáhnout pouze nové vydání. Využít můžete také webový archiv starších čísel na adrese tablet.epravo.cz.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Promlčení práva ve světle aktuální judikatury NS ČR Na co si dát pozor při uplatňování promlčení podle současné právní úpravy?](#)
- [LEAGLE.ONE: Prodáváte firmu, nebo kus života? Pravda o rodinných akvizicích](#)
- [Clifford Chance Prague Association jmenuje dva nové Counsels a jednoho Of Counsel](#)
- [Vítězem Zákona roku je flexinovela zákoníku práce, bodovaly také daňové a účetní změny](#)
- [Advokátní kancelář Eversheds Sutherland posiluje svůj nemovitostní tým](#)
- [LEAGLE.ONE: Triangle Family Office #9: AI - nová infrastruktura světa, nebo přepálený příběh?](#)
- [Prémiový rezidenční komplex Bakers Court přináší na realitní trh komfortní bydlení s 5* službami](#)
- [Mgr. Helena Freyová, posiluje CEE Attorneys v oblasti M&A, Corporate Strategy & Technology](#)
- [Evropská unie rozšiřuje regulaci AI. Obsah generovaný nebo upravený umělou inteligencí musí být pro uživatele rozpoznatelný](#)
- [LEAGLE.ONE: Triangle Family Office #8: Umění jako investice: mezi vášní a rizikem](#)
- [ATREUM a K2 LEGAL se spojují: vzniká silná kancelář pro stavebnictví, technologie a byznys](#)